

ת"פ 17184/03/15 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 17184-03-15 מדינת ישראל נ' פלוני

בפני כבוד השופטת מרב גרינברג
מדינת ישראל
בעניין:

ע"י ב"כ עו"ד מוטי חבה המאשימה

נגד

פלוני

ע"י ב"כ עו"ד זאב אלוני הנאשם

גזר דין

1) הנאשם הורשע, על יסוד הודאתו, בכתב אישום מתוקן, בעבירה של ניסיון לתקיפת עובד ציבור לפי סעיף 382א(א) וסעיף 25 ועבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

2. כמפורט בכתב האישום המתוקן בתיק דנא, בתאריך 3.1.15, סמוך לשעה 02:00, הגיע הנאשם לחדר המיון בבית החולים "מאיר" וביקש מהאחות גב' מנסור שתיגש אליו, זו הסבירה לו שתיגש אליו לאחר שתתפנה מטיפול במטופלים אחרים. הנאשם החל לצעוק על האחות וקילל אותה ובתגובה הזעיקה כח אבטחה למקום. בתגובה לכך, איים עליה הנאשם באומרו "אני אראה לך מה זה, מי את בכלל, אני עם הרגל השבורה שלי אשבור לך את הראש, אוריד לך את המכנסיים, אזיין אותך את אמא שלך ואת כל המשפחה שלך". לאחר מכן, ביקש להתנצל בפניה ומשאמרה לו שעדיף שלא ישוחחו, גידף אותה. בהמשך הופנה הנאשם לצילום רנטגן וכשניגש אליו ד"ר תמר לטפל בו, החל לצעוק עליו ולהתנהל באופן מאיים, עד שהרופא עזב את המקום מחשש של פגיעה בו. כשהודעה לו החלטת הרופא המשיך הנאשם לצעוק, ניסה להכנס בכח לחדר הרופא וניסה לתקוף את אחראי משמרת האבטחה בכך ששפך עליו כוס מים והעיף חפצים שונים בסמוך לו. בהמשך אף איים עליו באומרו לו "אני יודע שקוראים לך גדעון, אל תדאג אני אזיין אותך כשאני אפגוש אותך, אני יודע שאתה גר בכפר סבא".

3. עוד הסכימו הצדדים, כי הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר, כשעתירת המאשימה, בכפוף לתסקיר חיובי, להמנע מעתירה למאסר בפועל וכן לקנס משמעותי ופיצוי המתלוננים. ההגנה ביקשה לבחון ביטול הרשעת הנאשם.

תסקיר שירות מבחן

4. בעניינו של הנאשם התקבלו ארבעה תסקירים. כעולה מהתסקיר הראשון (נושא תאריך 19.6.16), הנאשם כבן 30, מצוי בקשר זוגי. מצבו הבריאותי של הנאשם לקוי ומורכב מאז הארוע בו נחבל בקרסולו,

עמוד 1

סובל מכאבים פיזיים וכן מטופל תרופתית פסיכיאטרית. לנאשם קורות חיים מורכבים ביותר, על אף זאת שירת שירות צבאי מלא ועבד תקופה ארוכה בתפקידים שונים בעיריית כפר-סבא. כיום לומד לימודי קרימינולוגיה. באשר לרקע לביצוע המעשים, הסביר שסבל אז מכאבים פיזיים קשים, היה נתון בהשפעת משקאות משכרים ועל כן פעל באופן שאינו מתאים לו. הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו והביע חרטה ואמפתיה למתלוננים. עוד ביקש ליטול חלק בהליך גפ"ן שבסופו של דבר לא יצא בפועל שלא בעטיו. שירות המבחן, המליץ, נוכח עברו הנקי, פגיעה אפשרית בדימויו העצמי ובמאמציו לנהל אורח חיים יציב, לשקול ביטול הרשעתו בדיון.

5. בהמשך, על רקע נכונותו להשתלב בהליך גפ"ן נדחה הדיון בתיק מעת לעת, והתקבלו תסקירים נוספים. בתסקיר מיום 22.11.16, עולה ששולב בקבוצה טיפולית ייעודית אלא שאז הדרדר מצבו הנפשי והנאשם החל במעקב ובטיפול תרופתי בבית חולים "שלוותה". ככל הנראה, על רקע מצבו הנפשי הפסיק הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, אך לאחר שמצבו השתפר גילה מוטיבציה להמשך טיפול (תסקיר מיום 27.2.17). בתסקיר המסכם מיום 23.5.17 עולה כי מצבו הנפשי התייצב, הנאשם מגלה מודעות והבנה ביחס למצבו וקשייו ועל כן שב שירות המבחן על המלצתו להעמיד הנאשם בפיקוחם לצד ביטול הרשעתו, בין היתר כדי להימנע מפגיעה אפשרית בהעסקתו בתחום לימודיו.

טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה, עו"ד שושן, עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם והדגישה, כי מדובר באירוע מתמשך הכולל אלימות מילולית ופיזית כלפי הצוות הרפואי בחדר המיון. המאשימה מתנגדת לביטול הרשעת הנאשם נוכח טיב מעשיו ומשלא הוצג, לשיטתה, בסיס להוכחת פגיעה ממשית בעתידו. עם זאת, הביעה עמדה עונשית מתונה, בין היתר על יסוד נסיבותיו החיוביות, ועותרת לענישה צופה פני עתיד, קנס ופיצוי.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד אלוני, עשה ככל שיכל בטיעונו, למען מרשו. כך עמד על נסיבותיו הקשות כמפורט בתסקירים ועל הצלחתו במישור התעסוקתי ולימודי הקרימינולוגיה. באשר לאירוע נשוא כתב האישום, לא הקהה מחומריו אך ביקש ליתן משקל לכך שהנאשם היה נתון בכאבים עזים ופציעתו באירוע זה הפכה אותו נכה (מסמכים רפואיים - נ/1). ב"כ הנאשם הדגיש את לקיחת האחריות והבעת החרטה של הנאשם (מכתב התנצלות מטעם הנאשם-נ/2). עוד ביקש לאמץ המלצת שירות המבחן מאחר שהרשעתו עלולה לפגוע בקבלתו לעבודה בשירות הציבורי וסיכוי שיקומו גבוהים.

הנאשם בדברו האחרון

8. הנאשם בדברו האחרון הביע צער עמוק על מעשיו. בדבריו, סיפר על ילדותו הקשה, על מצבו הרפואי ועל הבושה שחש עקב מעשיו.

דין

9. המחלוקת בין הצדדים בתיק זה צרה ונסובה בעיקר על שאלת הרשעת הנאשם אם לאו. המאשימה, הגם שמגנה מעשי הנאשם, עותרת לעונש צופה פני עתיד בלבד ואילו ב"כ הנאשם, סבור, נוכח נסיבותיו המיוחדות של הנאשם והסיכון לפגיעה בעתידו, שיש לבטל הרשעתו.

בחינת עתירת ההגנה לביטול הרשעת הנאשם

10. כלל נקוט בידינו הוא כי משהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין, והימנעות מהרשעה מהווה חריג לכלל זה. חרף הכלל האמור, בית המשפט העליון קבע בשורה של פסקי דין כי בנסיבות יוצאות דופן בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה, ינקוט בית המשפט בחלופה של הטלת ענישה ללא הרשעה. קביעה זו מבוססת על הכרת המשפט במורכבות החיים האנושיים, בהם עשויים להיווצר מצבים אשר אינם מתאימים להחלת הכלל המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת האשמה. מצבים חריגים ויוצאי דופן, בהם עוצמת פגיעתה של ההרשעה בפלילים בנאשם האינדיבידואלי גוברת על שיקול האינטרס הציבורי - חברתי כלכלי, ומאפשרים להימנע מהרשעת הנאשם בדין. (ראה ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.07), ע"פ 2513/96 מדינת ישראל נ' שמש ואח', פ"ד נ (3) 682, ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685).

1. בע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997) (להלן: "הלכת כתב") נקבע, כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני תנאים, **האחד** - על ההרשעה להוות פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. **השני** - סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים (הלכת כתב, בפסקה 7 לפסק דינה של הש' דורנר).

2. בפסיקה מאוחרת יותר הדגיש בית המשפט העליון כי מדובר בחריג מצומצם שיעשה בו שימוש "**רק במקרים חריגים ויוצאי דופן שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרת העבירה**" (ראו רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, מיום 10.6.14). ההימנעות מן ההרשעה הופכת לקשה וחריגה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר, שכן ניצבת בפנינו השאלה במלוא עוזה- האם יש בשיקולים האישיים של הנאשם כדי לגבור על האינטרסים הציבוריים, ובין היתר על הצורך בהרתעת היחיד והרבים.

3. עוד נקבע כי על הנאשם מוטלת החובה להצביע על כך שהרשעתו תביא לפגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו ולתמוך טענותיו בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 8627/12 הנסב נ' מדינת ישראל (31.12.12); רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל (26.04.14); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14)).

נבחן תחילה את התנאי הראשון של הלכת כתב- פגיעת ההרשעה בסיכויי שיקומו של הנאשם

11. הנאשם שלפניי, בחור צעיר ונעדר עבר פלילי. קורותיו מלמדים על ילדות קשה בצל התמודדות עם תא משפחתי מורכב ומצוקה נפשית. על אף זאת, הצליח הנאשם לכוון את דרכו לטוב, שירת בצבא ועבד במשך שנים בתפקידים שונים בעיריית כפר סבא. התרשמתי מדבריו הכנים לבית המשפט, כמו גם מהמפורט בתסקירי שירות המבחן, כי אכן מעשיו במהלך האירוע דנא אינם מאפיינים את דרך התנהלותו ואין מדובר

בנאשם בעל דפוס התנהגות אלימים.

12. ב"כ הנאשם עמד בטיעונו על הפגיעה הקשה שתגרם לדימויו העצמי של הנאשם ולעתידו התעסוקתי ככל שהרשעתו תוותר על כנה. הנאשם לומד לימודי קרימינולוגיה ומבקש, בסיומם, להשתלב במגזר הציבורי ועולה חשש, לשיטת ההגנה, שהרשעתו תשמש לו כחסם ומכשול.

13. הגם שלא הוצגה לפני תשתית ראייתית המבססת 'פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו' של הנאשם כדרישת הפסיקה (ראו רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, 10.11.14; רע"פ 2180/14 שמואלי נ' מדינת ישראל, (26.4.14)), אני מוצאת את המקרה שלפניי גבולי וברוח ההלכה הפסוקה הנוטה לעיתים לגמישות בבחינת תנאי זה, לו הייתה עומדת דרישה זו לבדה, יכול שהייתי נעתרת לבקשת ההגנה ומורה על ביטול הרשעת הנאשם.

בחינת התנאי השני של הלכת כתב - נסיבות המעשה וטיב העבירה

14. נסיבות מעשיו עומדות לנאשם לרועץ. מדובר במעשים חמורים שפגעו פגיעה חמורה בשלומם ובטחונם של הצוות הרפואי ובהגנה על מוסדות ציבור ותפקודם התקין של עובדי ציבור. מדובר ברצף מעשים הכוללים גידופים ואיומים כלפי האחות בחדר מיון, התנהלות מאיימת כלפי הרופא המטפל וניסיון תקיפת אחראי האבטחה. **"חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם מצב דברים בו יחוש רופא כי הוא מאוים על ידי מטופל או על ידי בני משפחתו בקבלו החלטות מקצועיות המסורות לשיקול דעתו"** (ראו רע"פ 6123/05 דורון חתוכה נ' מדינת ישראל, מיום 21.12.15).

15. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על כך שיש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידיו ופוגע בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם **"כל פגיעה כזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות אפשרית... על כן בתי המשפט מחויבים להכביד את ידם ולתת עונשים מרתיעים"** (ראו רע"פ 5579/10 קריה נ' מדינת ישראל, 2.8.10).

16. יכול, כטענת ב"כ הנאשם, כי כמו מטופלים אחרים המגיעים לחדרי המיון בבתי החולים דואבים וכואבים, פעל גם הנאשם בעודו מתייסר מכאבים, באלימות, כלפי הצוות המטפל. אין לראות בנסיבות אלו שיקול לקולא. אמנם, רב תקיפות הצוותים המטפלים מתרחשות בסביבה המאופיינת במתח ובסערת רגשות, אלא שחדר המיון מעצם טבעו לחוץ הוא ורוחש פעילות, והצוות הרפואי אינו יכול לשמש שק חבטות לפורקן תסכוליהם וכאבם של מטופליו. **"רופאים בכלל, ושל בתי חולים בפרט, נתונים בלחץ מתמיד של חולים הפוקדים אותם כמעשה יום-יום. עקב כך הם נדרשים לקבל החלטות, לעיתים גורליות, תוך העדפת עניינו של חולה אחד על עניינו של חולה אחר, עקב חומרת המחלה ודחיפות הטיפול. מערכת**

אכיפת החוק צריכה להבטיח כי רופאים אלה יוכלו לגבש את החלטותיהם ללא מורא, ועל כן יש להגיב בעניינם של אלה המבקשים לאכוף על רופאים את רצונם בכח הזרוע, ביד קשה". (ראו ע"פ 2172/09 אריל שמילוב נ' מדינת ישראל, 18.11.09).

17. ממדיה של תופעת האלימות ההולכת וגוברת כלפי צוותים רפואיים חייבה אף את המחוקק לתגובה עונשית הולמת ואכן לפני מספר שנים הוסף לסעיף 382א' לחוק העונשין הדין בתקיפת עובד ציבור (תיקון מס' 105, תש"ע-2010), סעיף ספציפי שעניינו תקיפת עובד חרום (רופא, מתמחה, אח, מיילד, חובש או כל נושא תפקיד אחר בחדר מיון), ולפיו כל התוקף עובד חרום במהלך טיפול, דינו לעונש חמור של עד מאסר בן חמש שנים (סעיף 382א(ג) לחוק).

18. בבוא בית המשפט לשקול האם להימנע מהרשעה, על בית המשפט לאזן בין האינטרס הציבורי לבין נסיבותיו הפרטניות של הנאשם. "**בסופו של יום**" - קובעת הפסיקה "**ניצבת השאלה בכל עוצמתה- האם, בנסיבות המיוחדות של העניין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדיון**" (ע"פ 9893/06 אלון לאופר נ' מדינת ישראל, 31.12.07).

19. בענייננו, ולאחר שבחנתי כלל השיקולים, התשובה לשאלה הינה, לצערי, אינה חיובית. נסיבותיו של הנאשם, מצבו הרפואי בעת האירוע, כמו גם הבעת החרטה ורצונו הכן להתנצל על מעשיו, כל אלו שיקולים בעלי משקל אלא שמולם ניצבים אינטרסים ציבוריים מן המעלה הראשונה, ובראשם צורך השעה בהרתעת הרבים מפני תקיפת צוות רפואי וחומרת מעשי הנאשם שפעל כלפי מספר אנשי צוות שכל רצונם היה לסייע לו בהפגת מכאוביו. נסיבותיו האישיות של הנאשם נסוגות אל מול האינטרס המרכזי של הגנה ועמידה על המשמר כנגד כל סיכון שלומו ובריאותו של רופא או מטפל הממלא תפקידו במסירות ובמקצועיות.

20. במצב דברים זה, לא מצאתי שעניינו של הנאשם נופל בגדר המקרים החריגים המאפשרים ביטול הרשעתו ואני דוחה עתירת ההגנה.

21. טווח הענישה בעבירות כנגד רופאים ועובדי ציבור רחב ונע בין מאסר על תנאי ועד שנת מאסר בפועל. אציין לדוגמא את עפ"ג 44005-10-12 **בוחבוט נ' מדינת ישראל**, שם הורשע נאשם בתקיפת רופא במכת אגרוף ונדון ל-9 חודשי מאסר; ע"פ (ת"א) 70073/07 **יצחקוב נ' מדינת ישראל**- נאשם שסטר לרופא שטיפל באביו נדון לשלושה חודשי מאסר וערעורו נדחה.

22. בענייננו, הציגה המאשימה עמדה הגונה לפיה עותרת לענישה צופה פני עתיד בלבד. אני סבורה שעמדת המאשימה משכללת נכונה את כלל האינטרסים הציבוריים ועל כן, לאחר ששקלתי כלל השיקולים, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור בתקופה של 3 שנים מהיום עבירת אלימות כלפי עובדי ציבור.

ב. קנס בסך 1000 ₪ או 7 ימי מאסר שישולם עד ליום 10.9.17.

ג. פיצוי בסך 500 ₪ לכל אחד מהמתלוננים - עדי תביעה 1-4. הפיצוי הופקד ויועבר על ידי מזכירות ביהמ"ש בהתאם לפרטים שימסרו על ידי המאשימה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בלוד תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג תמוז תשע"ז, 17 יולי 2017, במעמד הצדדים.